

Inkomen 4

1. Het binnenlandsspaarsaldo is gelijk aan het saldo op de lopende rekening van de betalingsbalans. Laat dit zien m.b.v. de formules van de definities van Y en NNP .

$$Y = C + S + B$$

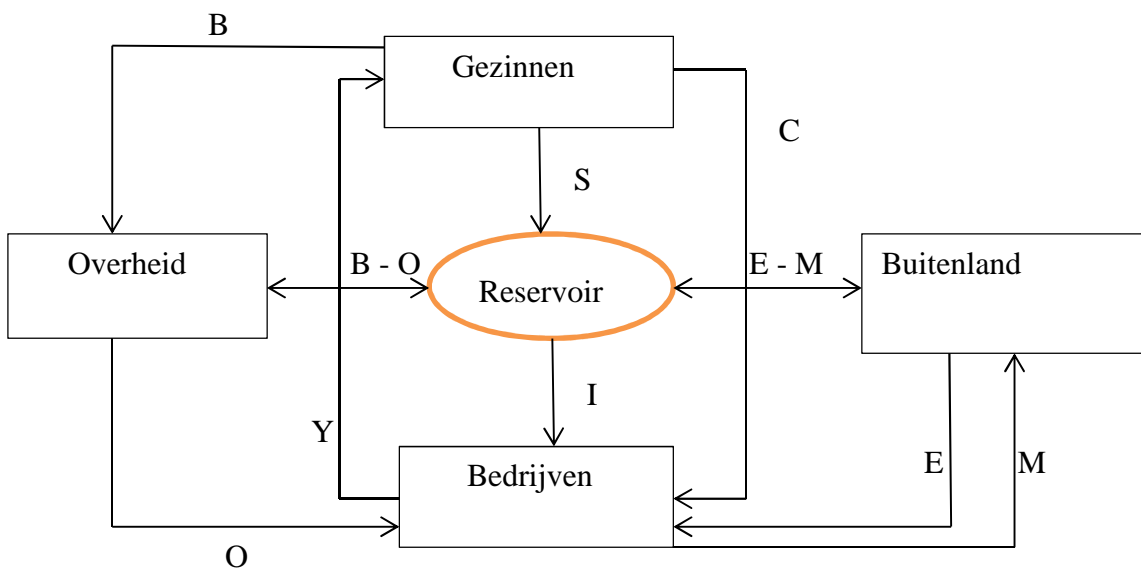
$$NNP = C + I + O + E - M$$

$$Y = NNP$$

$$C + S + B = C + I + O + E - M$$

$$(S - I) + (B - O) = (E - M)$$

2. Je kunt dit verband ook in een kringloop weergeven. Laat dit zien.

Toelichting: De pijlen stellen geldbedragen voor. Het betreft dus steeds een betaling.

De bedrijven hebben de gezinnen het inkomen dat is verdiend met de productie uitgekeerd ($Y = NNP$). De gezinnen kunnen daar drie dingen mee doen, consumeren (C), sparen (S) en belasting betalen (B). Hier zien we dus terug dat $Y = C + S + B$. De bedrijven hebben omdat ze hebben geproduceerd het inkomen aan de gezinnen kunnen uitkeren. De productie van de bedrijven (NNP) wordt gekocht door de consumenten (C), overheid (O), de bedrijven zelf (I) en het buitenland ($E - M$). Er geldt dus: $NNP = C + I + O + E - M$.

Tekorten en overschotten lopen via het reservoir. Daar zien we dus dat: $(S - I) + (B - O) = (E - M)$.

3. Stel dat $Y = 100$, $C = 60$, $I = 5$, $E = 5$, $M = 4$, $B = 20$. Bereken het particuliere spaarsaldo, het publieke spaarsaldo, het binnenlandse spaarsaldo en het saldo op de lopende rekening.

$$\text{Particuliere spaarsaldo} = S - I = 20 - 5 = 15$$

$$\text{Publieke spaarsaldo} = B - O = 20 - 34 = -14$$

$$\text{Binnenlands spaarsaldo} = 15 - 14 = 1$$

$$\text{Saldo lopende rekening} = E - M = 5 - 4 = 1$$

4. Tijdens de economische crisis is er de zogenaamde deeltijd WW ingesteld door de overheid. Bedrijven die mensen moeten ontslaan krijgen de mogelijkheid hun werknemers 50% van de tijd in dienst te houden. De andere 50% van de tijd gaan ze bij- of omscholen. Ze krijgen een WW uitkering voor 50% van hun loon. De hoop is dat de werknemers na de crisis weer in dienst kunnen worden genomen. Het is de bedoeling dat alleen levensvatbare bedrijven, die tijdelijk een inzinking hebben, voor de regeling in aanmerking komen. Leg uit dat de economie door de instelling van deeltijd WW beter uit de crisis kan komen.

Door de deeltijd WW houden de werknemers werkervaring. Daarnaast worden ze om- of bijgeschoold. Hierdoor zal de arbeidsproductiviteit toenemen. De concurrentiepositie zal hierdoor verbeteren.

5. Leg uit dat we hier te maken hebben met asymmetrische informatie.

Het bedrijf zelf weet heel goed of het een tijdelijke inzinking betreft of dat het structureel slecht gaat met het bedrijf. De uitkerende instantie weet dat niet.

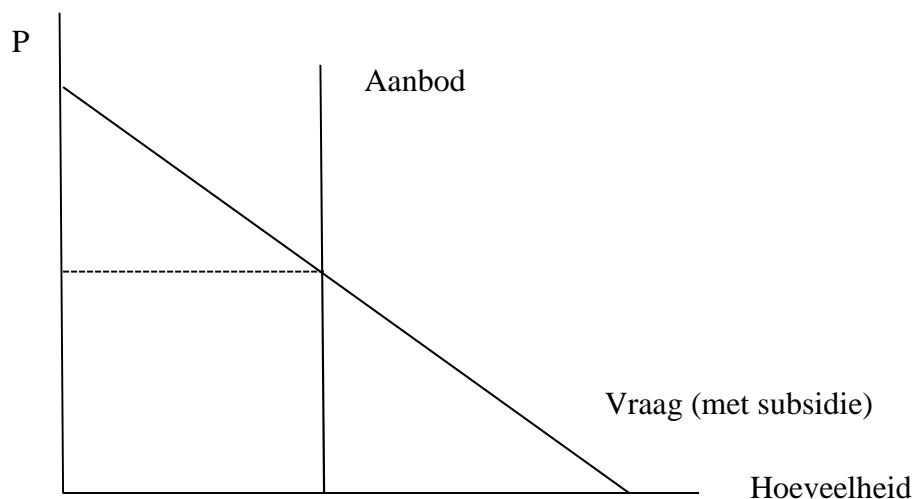
6. Leg uit dat we hier te maken kunnen krijgen met averechtse selectie.

Bedrijven die eigenlijk structureel zwak zijn zullen zich wellicht toch melden voor deze regeling.

7. Leg uit dat de regeling moreel wangedrag (moral hazard) in het leven kan roepen.

Als bedrijven weten dat er een dergelijke regeling bestaat zullen ze minder goed hun best doen om te voorkomen dat er mensen ontslagen moeten worden. Als ze weten dat de overheid zorgt voor om- en bijscholing en ook nog eens zorgt voor 50% WW zullen ze niet alles op alles zetten om te proberen zelf het hoofd boven water te houden. Bedrijven zullen minder snel reorganiseren.

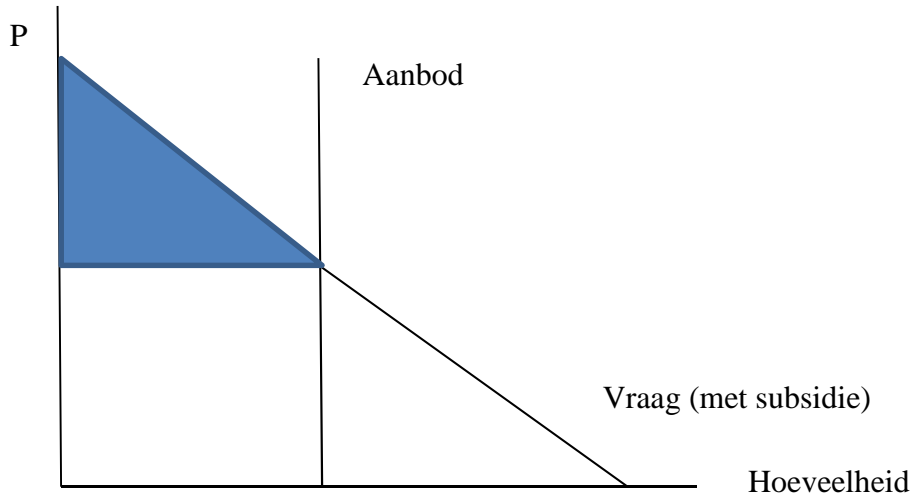
8. De overheid van een land vindt dat de huren voor mensen met een laag inkomen te hoog zijn en geeft daarom een huursubsidie (een vast bedrag per woning). Alle woningen in dit land worden verhuurd door niet-commerciële instellingen. De situatie op de markt voor huurwoningen kan als volgt worden weergegeven.

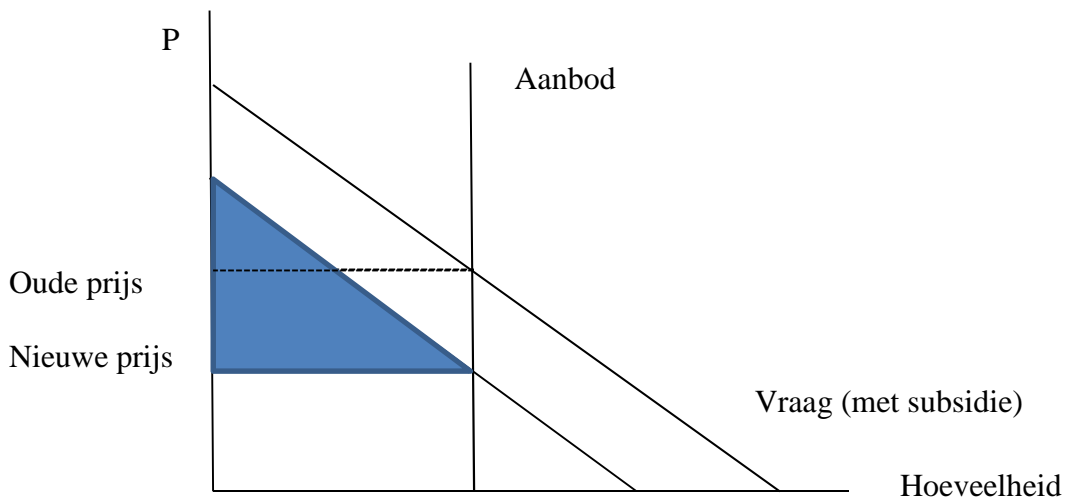
Leg uit waarom de aanbodcurve verticaal loopt.

Het aanbod van huurwoningen wordt verzorgd door niet-commerciële verhuurders. Deze verhuurders hebben geen winstoogmerk en zullen dus geen incentive hebben om meer huurwoningen aan te bieden als de huurprijs stijgt.

9. Geef in de grafiek het consumentensurplus aan.

10. Stel dat de subsidie wordt afgeschaft. Wat wordt nu het consumentensurplus?

11. Hoe komt het dat het consumentensurplus helemaal niet verandert terwijl de overheid de huursubsidie heeft ingetrokken?

Dit komt omdat de prijs is gedaald met precies het bedrag van de huursubsidie. Dus hoewel de huurders de subsidie mislopen zullen ze hier geen last van hebben omdat de huurprijs is gedaald.

12. Iemand heeft een erfenis gekregen en heeft besloten een deel daarvan te beleggen zodat hij na zijn 65^e over € 100.000 kan beschikken. Op dit moment is deze persoon 45 jaar oud. Hoeveel moet hij nu beleggen om over 20 jaar € 100.000 te hebben als het rendement op de belegging 4% bedraagt?

$$\frac{100.000}{1,04^{20}} = 45.638,69$$

13. Als deze persoon risicoavers is waarin kan hij dan beter beleggen in aandelen of in obligaties?

Een persoon die risico wil vermijden kan beter in obligaties beleggen. Het rendement is weliswaar over het algemeen wat lager maar daar staat tegenover dat je zeker bent van dit rendement. Bij aandelen krijg je soms een hoger rendement maar soms ook een lager rendement (afhankelijk van de winst). Daar komt nog eens bij dat je de aandelen uiteindelijk moet verkopen en je kunt niet weten wat je er dan voor krijgt. Obligaties worden aan het eind van de looptijd gewoon terugbetaald.

14. Twee mensen hebben een kledingzaak. Ze besluiten vermogen op te bouwen dat ze na hun 65e kunnen gebruiken om van te leven. Ieder jaar verdienen ze aan hun zaak doordat de opbrengsten groter zijn dan de kosten. Van deze winst zullen ze een deel gebruiken voor privé-uitgaven. De rest zetten ze op een bank tegen rente. Eén van de twee zegt dat als hun vermogen groeit dat komt omdat de winst groter is dan de privé-uitgaven. Klopt dat?

Nee dat klopt niet. Het vermogen groeit om twee redenen. Ten eerste omdat de winst groter is dan de privé-uitgaven. Ten tweede omdat het vermogen dat op de bank staat aangroeit vanwege de rente die jaarlijks wordt bijgeschreven.

15. Bij welke ondernemingsvorm stellen zij hun vermogen veilig voor een eventueel faillissement?

Bij een NV of een BV. Een NV en een BV zijn namelijk rechtspersonen. Dit betekent dat bij een faillissement niet de eigenaar maar de NV/BV failliet gaat. De eigenaar is slechts aansprakelijk voor het bedrag dat hij in de NV/BV heeft gestoken in de vorm van aandelen.

16. Als zijn na hun 65e maandelijks een vast bedrag van hun vermogen opnemen om te gebruiken voor privé-uitgaven zal de daling van het vermogen steeds groter worden. Hoe kan dat?

De verandering van het vermogen na hun 65e bestaat steeds uit twee componenten. Het vermogen daalt door de opnamen en stijgt door de bijgeschreven rente. De netto opname is het bedrag waarmee het vermogen uiteindelijk daalt. Omdat de twee iedere maand geld opnemen wordt het vermogen steeds kleiner. De bijgeschreven rente wordt daardoor minder. De netto opname wordt dus steeds groter.

17. De twee overwegen in loondienst te gaan bij een kledingzaak. Eén van de redenen die ze daarvoor aanvoeren is dat ze wel eens flink oud zouden kunnen worden. Waarom is dat een reden om in loondienst te gaan.

Hoe ouder ze worden hoe groter het bedrag moet zijn dat ze bij elkaar moeten sparen gedurende hun werkzame leven. Immers het bedrag moet zo groot zijn dat ze daar vanaf hun 65^e redelijk van kunnen leven. Gaan ze in loondienst dan bouwen ze een pensioen op dat ongeacht hou oud ze worden maandelijks een bedrag uitkeert.

18. Op welke manier helpt de overheid hun aan inkomsten na hun 65^e?

De overheid geeft ze AOW. Dit is een sociaal minimum. Niet genoeg om goed van te kunnen leven. Maar wel een vangnet.

19. Hebben zij bijgedragen aan de financiering van hun eigen AOW?

Ze hebben wel bijgedragen aan de financiering van de AOW maar niet aan die van henzelf. Zij hebben bijgedragen aan de financiering van de AOW van de mensen die AOW kregen toen zij werkten.

20. Hoe noemen we deze vorm van financiering?

Dit is het zogenaamde omslagstelsel. Betaal je voor je eigen pensioen dan noemen we dat het kapitaaldeckingsstelsel.